EL POU de la gallina
Revista manresana d'informació i opinió

Temes del Pou | Sílvia Berengueras i Carles Claret | Actualitzat el 30/08/2018 a les 12:30

El centre històric s'omple de Murs Plàstics

TEMA DEL MES. De mica en mica, parets mitgeres, faÃ§anes i tÃ pies de solars buits ubicades, en gran part, als carrers i places de la zona antiga de Manresa han revertit la imatge de grisor i degradaciÃ³ amb la irrupciÃ³ dels colors vius i llampants de murals amb propostes de tot tipus d'artistes locals i forans. L'Ajuntament ha entomat -sovint amb mÃ©s interÃ¨s que recursos- la iniciativa sorgida de pintors arrelats a la ciutat i, al marge de facilitar i mediar amb propietaris perquÃ¨ se'n creÃ¯n mÃ©s, veu en la muralitzaciÃ³ del centre histÃ²ric una oportunitat per singularitzar-lo.Â

Mur d'Anna Taratiel, al carrer de la Mel. Foto: Francesc Rubí

És un petit triomf «que l'art urbà esdevingui una característica més del centre històric de Manresa i que hi hagi un col·lectiu que vetlli per aconseguir propostes d'artistes de fora. Gent que s'hi dedica plenament». Adam Majó, comissionat pel Centre Històric, exposa la realitat del projecte "Murs Plàstics", per al qual fa dos anys i mig que fa d'intermediari. Mira d'aconseguir «parets mitgeres que no s'edificaran a curt termini i edificis tapiats que no es rehabilitaran aviat». Per a Majó, el projecte «és una bona opció per al barri i hi aporta un plus estètic i d'endreça. La meva no és una tasca difícil. La majoria de propietaris hi accedeixen perquè no els costa ni un euro. El problema, generalitzat al sector és localitzar-los i de vegades sorgeixen complicacions si hi ha propietats en litigi».

La regidora de Cultura de l'Ajuntament, Anna Crespo, explica que l'àrea del govern local que encapçala «està totalment implicada en el projecte, des dels inicis. Finança el caixet dels artistes i la producció amb la col·laboració de patrocinadors». Per tot plegat, té clar que Murs Plàstics és un projecte «plenament consolidat i hi ha la clara voluntat de continuar-lo». Alhora, Crespo remarca l'excepcionalitat d'aquest 2018 en què «ser capital cultural dota l'art urbà de més recursos». Un plus que, malauradament, «és improbable que es repeteixi». Malgrat tot, Adam Majó reitera que precisament el marc de la capitalitat és una bona oportunitat per «potenciar turísticament la ciutat a partir de l'atractiu de les obres urbanes. Hi haurà més diners per fer més murs, més xulos, més grans i amb artistes més rellevants».

Gènesi

Murs Plàstics, que actualment impulsa l'Ajuntament i la Taula d'Arts Visuals de la Catalunya Central (TAV-CC), va néixer el 2013 a partir de la idea, vehiculada a través del Cercle Artístic de Manresa, de Marc López, Marc Argelich i Eduard de Pobes. En un primer moment, la regidoria de Cultura s'encarregava de fer les gestions pertinents per aconseguir espais per pintar murals i grafitis. A principis de 2016, Adam Majó va passar a ser l'intermediari del consistori amb els propietaris. Anualment, se celebra un concurs en el qual un jurat format per membres de la TAV-CC, l'Ajuntament i les empreses col·laboradores Pintures Sagrada Família, Montana Colors i Titan s'encarrega d'escollir les propostes seleccionades. El premi és de 200 euros en concepte de producció artística. Una quantitat a la qual s'hi afegia la cobertura de les despeses d'allotjament i el material per realitzar l'obra.

Mu de Spogo, al Carrer Ignasi Balcells.

En l'obertura del certamen, via web, es pengen fotografies dels murs on s'intervindrà, acotats i geolocalitzats. Basant-se en aquesta proposta, els concursants envien un esbós. També es

demanaun currículum artístic per garantir-ne la solvència a l'hora de pintar al carrer. Fins ara Murs Plàstics ha comptat amb intervencions d'artistes catalans com Joan Turu, Simón Vázquez, Pedro Simón Ros, Daniel Thomas, Rok Blackblock, el duet Treze&BigZ, Spogo i Enric Font. També hi ha participat el madrileny resident a Barcelona H101; l'anglès Sebastien Waknine i l'italià El Rughy. Com a testimoni històric es grava un vídeo i es documenta fotogràficament el procés creatiu perquè s'hi pugui tenir accés des de les xarxes.

Via de Sant Ignasi, mur de Simón Vázquez.

Més murals

A partir de setembre de l'any passat, i amb la idea de fer extensiu l'art a tota la ciutadania, des de Murs Plàstics es va posar en marxa el projecte Murs Alliberats, que es diferenciava de la primera pel fet que les propostes artístiques no necessiten cap permís especial ni cap comunicació prèvia. El resultat d'aquesta segona onada de creativitat es poden veure al mur lateral de l'estació dels Ferrocarrils de la Generalitat al carrer d'Aragó. Els artistes van poder expressar-s'hi sempre que els murals no tinguessin contingut polític, irreverent, xenòfob, sexista o qualsevol altre que atemptés contra la dignitat de les persones.

Panorama de la Via de Sant Ignasi amb el mur d'Enric Font.

Amb la implicació del veïnat i del Comissionat pel Centre Històric, la voluntat d'omplir la zona de color s'ha multiplicat. Paral·lelament, Adam Majó, va proposar al Centre d'Iniciatives per a l'Ocupació (CIO) la programació d'un curs de muralisme per a aturats. L'esclat artístic que ha quedat en diversos edificis i carrers, però, no és, per descomptat, producte d'un descontrol. Hi reflexiona la regidora de Cultura: «La voluntat no és "omplir" les parets del centre històric, sinó trobar el lloc adequat per a major lluïment de la feina feta. L'efimeritat que comporta pintar parets mitgeres o obertures tapiades no té més història, però sí que se'ns convida des de Territori a tenir en compte el cromatisme de la carta de color del centre històric en llocs més definitius». En qualsevol cas, Crespo subratlla que «hi ha una bona associació publicoprivada, molts espais on intervenir i les propostes que es fan són de qualitat».

L'artista Tretze, mort aquest any, mentre creava un mur plàstic al carrer d'Ignasi Balcells.

Adam Majó reitera aquesta idea i l'arrodoneix: «Hem de reforçar un aspecte del barri, un caràcter alternatiu i transgressor que no entra en contradicció amb la qüestió patrimonial, històrica, turística o comercial». De fet, continua el comissionat, «al barri n'estan unànimement contents. Però no costa gaire... passar de tenir una paret bruta i vella a aparèixer-hi un mural artístic propicia que tothom hi estigui d'acord». En aquest mateix sentit, exemplifica la receptivitat de la ciutadania mitjançant les múltiples peticions veïnals per fer intervencions artístiques en parets malmeses. A banda, altres col·lectius també estan interessats en la creació de murals. És el cas de la comissió de commemoració de l'Any Josep Maria Planes, que es va posar en contacte amb Majó per trobar una paret on fer un mural d'homenatge. La ubicació, finalment, va ser la plaça del Carme, on els propietaris d'un edifici, després d'explicar-los el projecte, es van avenir a cedir part de la façana. Les associacions de veïns dels barris més degradats també demanen que es pintin més murals. En aquest cas, la tasca del comissionat és fer les gestions pertinents a l'Ajuntament per intentar subvencionar-ne una part. Adam Majó, però, reitera que fer murals «val diners i sempre hi ha problemes per finançar-los. Ja n'hem fet una dotzena, però a alguns hem hagut de renunciar-hi per falta de pressupost.

Singularitat

Penelles, municipi de la Noguera, s'ha convertit en una autèntica exposició permanent de murals perfectament catalogats i inclosos en les rutes turístiques de visites al poble. Bona part de les

obres són producte del Gargar Festival de Murals i d'Art Rural, dedicat a difondre la cultura artística al món rural. La tercera edició, celebrada a principis de maig, ha ampliat el catàleg del poble que, segons el web del certamen «va néixer de la necessitat i la ferma voluntat d'atorgar un valor afegit diferencial» i pretén«corregir el pas del temps i el deteriorament dels nostres carrers per tornar a il·lusionar el veïnat.

Mur de Sebastien Waknine al carrer del Cós.

Aquest exemple d'àmbit rural podria reproduir-se a Manresa, enmig del patrimoni urbà i arquitectònic, com passa en altres referents internacionals de l'art urbà com Nova York, Los Angeles, Berlín, Rio de Janeiro o Melbourne. Tenint en compte aquesta realitat, Anna Crespo considera que els Murs Plàstics manresans poden contribuir a singularitzar la ciutat. «El nostre centre històric ja té personalitat pròpia en molts dels seus indrets, però una aportació en murals contribueix a enriquir-lo». La regidora afegeix que el consistori maldarà per convertir-los «en un pol d'atracció turística. Alguns dels artistes que han intervingut són internacionals, cosa que pot afavorir que persones interessades en aquesta realitat vulguin visitar els murals que s'han fet a Manresa».

Mural de Rock Black Block, al carrer del Magraner. Foto: Francesc Rubí

Capitalitat i art urbà

En el marc de l'Estiu Jove, en col·laboració amb la regidoria de Joventut i la Kampana, hi ha previstes diverses activitats. A la Stalow fest, que se farà el dissabte 30 de juny a l'skate park del Congost, s'ha programat una exhibició de grafitis i la pintada de parets de l'exterior dels vestidors. Es tracta d'una continuació de les obres d'art urbà ja existents a les instal·lacions.

De cara al més de juliol, s'ha programat el MUR (Manresa d'art urbà), un projecte englobat dins de la capitalitat cultural de la ciutat. S'ha plantejat la creació de quatre murals de gran format, que portaran a terme artistes consolidats (per ara hi ha contactats dos artistes catalans, una sevillana i un altra creador internacional), i quatre més, de format més petit, on intervindran artistes emergents. També s'intervindrà artísticament en parets i persianes (a les del casal la Kampana hi participarà Susanna Ayala), bancs reivindicatius, escultures o escales del centre històric. Paral·lelament també es preveu la inclusió del treball fotogràfic d'alguns joves en un mur proper al Pont Nou.

Susanna Ayala

«El centre històric té mes necessitat d'art urbà que els altres barris»

El primer mural de disseny propi va pintar-lo a la via de Sant Ignasi per al col·lectiu Esquerda, vinculat al moviment okupa, a finals dels vuitanta. Poc després va participar en la realització d'un altre per als anarquistes d'Skabetxina, anomenat "13 Rue del Percebe". Dissenyava adhesius pels presos polítics del moment. Implicada en l'activisme radical, feia creacions per a l'AUP (avui dia CUP). «Hi col·laborava fent el que sabia fer, dibuixar. Vaig pintar molta paret amb les Dones Inkietes (col·lectiu feminista) i m'estimo molt el mural que hi havia a la Reforma», aquell que

deia «les nenes maques van al cel, les dolentes a tot arreu».

L'artista amb la seva obra al carrer de Puigterrà de Dalt. Foto: Adrià Martí.

En el seu dia, va fer, a través de Murs Plàstics, «una proposta en què volíem representar la cançó del Jaume Sisa Qualsevol nit pot sortir el sol. Uns quants artistes volíem representar-ne els personatges, però, per sort, el projecte no va guanyar. Alguns dibuixaven molt bé, però no havien fet mai un mural i això es nota». Confessa que «a fer murals, n'aprens fent-ne. A Murs Plàstics, però, busquen cert nivell». I ho entén. A través dela iniciativa, va deixar l'empremta en una paret mitgera del carrer de Serarols, a tocar de Sobrerroca. Un mural que denuncia que, a hores d'ara, «està en força mal estat».

Deteriorament

El deteriorament també va acabar amb el mural a la fàbrica de l'Aranya pintat el2013». Et truquen de l'Ajuntament i et demanen dos dissenys per abans-d'ahir i et donen una plantilla per dibuixar que es traslladarà a les mides del mur». El projecte que va presentar va resultar guanyador. «Hi havia muntada una bastida de quatre pisos. Era pel maig i va ploure cada dia. Quatre persones vam estar-hi tres dies. Vaig comptar amb la inestimable ajuda del Pep Pérez, que va saber transportar la imatge clavada mentre jo buscava un projector per plasmar-la a través d'una tècnica que es fa servir molt». També té molta estima, i ara li fa pena un mur de carrer de la Mel. «Van tirar cases a terra i hi va quedar una tàpia. Van posar-hi un tobogan davant d'una paret grisa, ni un sol banc per seure. Passava per allà i m'hi emprenyava. Vaig fer-ne fotos, vaig presentar una proposta i vaig pintar el mur sense cobrar res. Després, l'Eduard de Pobes em va dir que es barallaria perquè cobrés, però ja m'era igual». El mur pintat encara hi és, però «està fet un fàstic, s'ha anat podrint. Vaig presentar un pressupost de rehabilitació als comerciants de la zona. Els va semblar molt car».

Mur plàstic de Susanna Ayala al carrer de Serarols.

Una obra al rovell de l'ou

Això sí,«si al meu mural del Passeig hi feien una pintada, passava la brigada a netejar-lo. Em sembla que un regidor viu per allà i hi trucava». L'obra llueix sobre el mur del solar que delimita la casa ensorrada de cal Perdiu. La seva creació, com que es troba en una zona molt cèntrica, gaudeix de millor manteniment. Tot i el passat de militància feminista «quan les d'Acció Lila van fer-hi una pintada em va caure l'ànima als peus. Tenien la botiga de Benetton al costat; Tous i una pista de gel amb tanques publicitàries en blanc!». L'acció va generar molta controvèrsia a Facebook». Algú les defensava perquè parlaven del feminicidi. Em sembla molt bé denunciar-lo. Ves en contra del sistema, però no vagis contra l'artista en una acció que embelleix la ciutat».

Per al projecte Art Alliberat (2015), que va consistir a reproduir quadres del Museu Comarcal al barri de Vic-Remei, va representar un quadre de Pere Porquet que era al magatzem del museu. «El fet que jo el pintés va fer que sortís a la galeria del museu», diu satisfeta. A la plaça de Gispert, la Maribel Arribas, de l'associació de comerciants, li va demanar que fes una de les seves creacions. En aquest cas, «li vaig proposar al DKO. Vam pintar dos comerços antics tapiats. Li vaig fer una proposta i ell s'hi va adaptar. Temps després, em va fer gràcia veure un quadre de la plaça fet pel Rigat, que reprodueix els nostres murals».

Foto: Portal a la plaça de Gispert.

Omplir el barri de color

«El centre històric té més necessitat d'art urbà que els altres barris». I, ras i curt,«si altres sectors

volen murals, que ens ho demanin i paguin. Ja hem fet moltes coses per amor a l'art». Dels murs existents li agrada molt el del carrer del Cós: «És com un tatuatge en blanc i negre. Prové del projecte Murs Plàstics». També li encanta el del xamfrà entre els carrers de Sant Pere i Na Bastardes. «En dic la tasseta. Ara, els de Territori de l'Ajuntament s'hi han ficat pel tema dels colors. Diuen que el blanc no és a la carta. Però què pretenen? Hem de fer murals artístics, que és expressió lliure, difuminats en els colors del barri? Ja s'han fet murals amb colors fosforescents o negre». Li va arribar que a l'Ajuntament algú havia fet un comentari: «Què es pensen, que som a Sitges?». Opina que «els de Territori tenen molta feina a la ciutat. Hi ha un munt d'abocadors incontrolats, per exemple. Doncs... que es dediquin a això». De cara al futur, té entre mans un projecte "familiar": «Fer un mural al carrer de l'Hospital en què participo amb la meva tieta, la ceramista Montserrat Riu. M'he adaptat una mica a la proposta de colors perquè ressalti el seu treball». Els ho ha demanat la regidoria de Cultura de cara al juliol. Espera que li acceptin el pressupost.

Marc López, DKO

«L'art urbà genera atracció, molts artistes que estaven tancats en el quadre clàssic han sortit de l'estudi per pintar»

L'ànima dels Murs Plàstics té 34 anys i dibuixa des que en té memòria». De petit, dibuixava molt en llibretes i m'atreien els grafitis que veia al pont de ferro quan sortíem cap al poble o les peces que es veuen per tot Barcelona». Aquests estímuls van despertar-li la passió per pintar. «Vaig començar amb els esprais fent lletres i personatges. Anava a llocs abandonats, pintava, feia la foto i me n'oblidava». Es va titular en Il·lustració a l'Escola d'Arts. Fa «art urbà i d'estudi, però no vull estancar-me en un sol estil. Sempre provo coses diferents. Mai no he volgut ser purista de res i, gràcies a això, he trobat vies d'expressió i estils que em fan ser feliç i evolucionar».

Foto: Jordi Alavedra.

Amics... i mestres

Aviat va tenir certa projecció pública i va començar a pintar parets "amb permís". La majoria de vegades de la mà de David Rivero, «el meu company de pintures, que l'any passat va pintar la persiana d'un comerç del carrer de Sant Miquel, en el marc de l'ExpoBages». Amb el David va començar a «conèixer les peculiaritats del grafiti», conjuntament amb d'altres artistes com Txema Rico i Susanna Ayala, «amb qui he treballat i après molt. Tinc la gran sort d'estar envoltat de grans persones a qui dec molt, tant en el sentit artístic com humà».

Per a ell, el grafiti «és art ambulant, en moviment i en constant mutació. Crec que no fa mal a ningú, almenys físicament. Entenc la crítica a certs grafitis il·legals, però, moltes vegades, des del respecte, no la comparteixo». De fet, en coneix i subratlla els orígens que «s'associen a moviments urbans marginals i de protesta, és un dels quatre elements del hip-hop. El grafiti neix a Nova York, als metros, vagons i parets de la ciutat. Són llocs on tothom pot veure la teva obra». Conclou que això resulta «una publicitat no capitalista molt bèstia». De fet, vol creure que «el principi bàsic és deixar clar que ets en aquest món». Una reivindicació que permet «deixar la teva empremta en una ciutat que et tracta com a una formiga».

La seducció de l'art urbà és molt poderosa. Fins al punt que «molts artistes que estaven tancats en el quadre clàssic han sortit de l'estudi per pintar al carrer i explotar aquesta via». De la mateixa manera, el grafiters de sempre «troben oportunitats i vies per desenvolupar-se com a artistes i seguir creixent gràcies l'interès que susciten aquest tipus d'obres».

Obra de DKO, al carrer del Cós.

100% manresà

Se sent manresà al cent per cent. Als artistes que guanyen el concurs de Murs Plàstics els ensenya la ciutat. Alhora, està sensibilitzat amb el centre històric. La petja artística de DKO és al carrer de Jaume I, on el 2008 va crear un mural contra la violència masclista; a l'edifici Rubiralta, al costat de la carretera de Cardona, indret en el qual, des de 2006, es pot contemplar la cara de Bob Marley acompanyada de lletres en tres dimensions, o al carrer de Galceran Andreu, on hi ha pintats diferents detalls basats en el quadre "La crema paper segellat", de Francesc Cuixart Barjau, que presideix el vestíbul d'alcaldia. També ha fet aportacions a l'àrea infantil de la Biblioteca del Casino i en altres punts de la ciutat. Té, entra cella i cella, «recuperar el barri antic. Hem de fer que la gent hi torni i en gaudeixi. Als artistes que concursen als certàmens de Murs Plàstics, els busquem allotjament i els paguem dietes en establiments del centre històric». Avui dia, el projecte es focalitza a la zona antiga «per crear un mapa d'accions en un sol lloc. Si hem de créixer a altres barris, ja ho farem. Soc realista, el nostre creixement ha de ser natural i proporcional als recursos de què disposem».

Proposta de ponts de pintura de l'artista, a la plaça Valldaura.

Murs plàstics

Al capdavall, doncs, el Murs Plàstics persegueixen la idea de «crear un itinerari d'accions artístiques al carrer i murals que dignifiquin el barri i donin un atractiu nou a la ciutat». No es concep el projecte com una iniciativa independent i aïllada. «Sempre s'ha treballat amb la regidoria de Cultura, perquè entenem que en generem». Tot i que s'encarrega de contactar i fer de cicerone dels artistes que plasmen el seu art a Manresa, mai no interfereix en el jurat dels premis».A vegades dono parer sobre la viabilitat del projecte, però el jurat decideix qui guanya». Concreta que el projecte serveix «per dignificar la nostra feina, la de l'artista. Encara que estiguem pintant al carrer és art, és una professió». Pensa que amb la dotació del premi, 200 euros,«tampoc no aconseguim dignificar del tot la feina. És poc per a segons quines parets. Tot i això, no entenem el projecte sense una retribució econòmica a la feina del artista». L'últim any, en l'onzena intervenció del projecte, «hem fet l'acció de Joaquim Orriols, àlies Riaq Miuq, al carrer de Na Bastardes. S'havia de pintar un altre mur al mateix carrer, però l'artista guanyador, Treze, tristament per a mi i bona part de la comunitat del grafiti, va morir a principis d'any. Està previst fer-li un homenatge».

Txema Rico

«En un mural, a diferència d'un quadre, sempre hi ha una part de sorpresa»

Dirigeix el taller de muralisme al Centre d'Iniciatives per a l'Ocupació (CIO) que s'integra al projecte Dinamo, treball als barris. Ha impartit la formació «tres anys consecutius. Aquest curs, per a una branca d'edat. Està molt bé. El taller no forma professionalment, però sí que obre una porta als alumnes, descobreixen un món. Molts no han pintat mai i aprenen dues o tres tècniques importants que els serviran si es volen dedicar a pintar. I, francament, ensenyar pintura és molt agraït».

Foto: Jordi Alavedra.

Amb l'alumnat del curs del CIO van fer un mur al carrer de la Dama, prop de l'Anònima, i al pati del Casal Cívic de les Escodines, «amb sanefes i molt color». Ara està acabant l'últim projecte, a l'antic edifici de la Cambra de Comerç a la plaça del Pedregar. «Pintem a les finestres i portes tapiades de l'edifici». Per la proximitat al Servei d'Informació i Atenció a les Dones, el 8 de març passat, que va resultar tan reivindicatiu «em van suggerir la temàtica de la vaga de treballadores de la Fàbrica Nova als anys quaranta. Però aquell tema em deprimia». Se li va acudir apel·lar a un

"leitmotiv" més internacional, «reivindicar artistes pintores no prou reconegudes o gens». Finalment, els murals de la plaça del Pedregar «reprodueixen autoretrats que es van fer les artistes. Una visió femenina de si mateixes. Veus qui eren, la tècnica que utilitzaven...».

Fer murals

El primer mural, de fa molts anys, va ser a favor del consum de marihuana». Era una reproducció de Van Gogh molt maca». Reconeix, amb certa satisfacció, que la gent el coneix «com a pintor a qui agrada participar en accions no lucratives». Crear requereix certa reflexió. «Fer un mur artístic pot ser tan aviat una acció simple com, alhora, molt pensada». Hi ha una ingredients bàsics. L'obra ha d'estar «d'acord amb l'entorn. Cal rumiar els colors. Has de tenir una bona idea. En un mural, a diferència d'un quadre, sempre hi ha una part de sorpresa. Qui ho veu ha de pensar: mira què està passant en aquesta imatge. És el que m'agrada fer a mi». Fer muralisme «té l'al·licient de la grandiositat i saber que aquella obra la veurà molta gent anònima de tot tipus. És com un regal incondicional del teu art. Mentre pintes és maco perquè la gent s'hi interessa i et demana coses».

És l'autor del mural del carrer de Puigterrà de Dalt amb figures de sants pintat fa quatre anys». Està bastant fet pols perquè la paret ja estava en mal estat, l'arrebossat està caient». Per a les propostes del carrer de la Dama de fa tres anys, van optar per retratar «gent treballant en un mur, pensant molt en els colors de la fàbrica. La tàpia gris del pàrquing desmereixia una mica la façana de totxo vist.Vaig voler reproduir-hi aquells tons». Al mural del capdavall de la baixada dels Drets, cantonada amb la Via de Sant Ignasi, també hi surt gent treballant. Fa un any que treballa en un mur a la plaça de Sant Domènec, entre els lavabos i la paret de les escales que pugen a la sala on assaja la Crica». Me'l van demanar ells. No cobro res. El faig a estones i no sé quan l'acabaré».

Intervenció de reivindicació feminista a la plaça del Pedregar.

Art efímer

Recentment va estar implicat en la creació d'un mur per als CDR de la ciutat, prop de la casa de la Culla». El vam fer entre tots. Vam estar-hi sis hores i només hi vam escriure: Lllibertat» L'endemà, el van tapar. «He tingut molta sort perquè els murals que he fet han quedat tots, menys aquest del CDR». De tota manera, «tothom que s'hi dedica sap que l'art urbà és efímer. Hi ha murals que queden durant molts anys, i millor per a tu».

També li agrada el grafiti. Diu que té un quadre que veu molt de l'impressionisme i d'aquest art. En canvi, en els murs hi aporta «l'efecte "trompe l'oeil". M'agrada pintar-hi amb un cert classicisme, imitant l'art del Renaixement, amb tots els respectes». Per embellir la ciutat està bé fer murals, tot i que «no has resolt el problema de fons. Aquella casa tapiada continua estant igual, desocupada. Si, al final ensorren el mur, em fa més feliç que sigui per construir-hi un equipament municipal guapíssim que no pas per posar-hi un Zara».

Plaça del Carme, un mur de El Rughy.